

FÖR DE FEM KUBANERNAS FRIHET

Ny rond i Atlanta

Tomas Widén
Foto Achim Rödner

Appellationsdomstolen i Atlanta, Georgia, höll den 20 augusti för tredje gången en så kallad *hearing* i fallet med de fem i USA fängslade kubanerna Antonio Guerrero, Fernando González, Gerardo Hernández, Ramón Labañino och René González. Närvarande för att lyssna på förhandlingen i rättsalen i Atlanta var denna gång ett stort antal framstående jurister från olika länder.

De Fem – Los Cinco, som de kallas av alla kubaner – fängslades för nio år sedan, natten till 12 september 1998. De dömdes i Miami i december 2001 till sammanlagt fyra livstidsstraff och 77 år. Efter överklagandena upphävde appellationsdomstolen i Atlanta i augusti 2005 samtliga domar på de sammanlagt 23 åtalspunkterna, och beordrade en ny rättegång på annan plats än Miami. Redan i maj 2005 hade FN:s Människorättskommissions arbetsgrupp för undersökning av godtyckliga fängslanden uppmanat USA:s regering att ge De Fem en rättvis rättegång.

Men USA:s justitiedepartementet och åklagarna begärde istället att appellationsdomstolen skulle ompröva sitt beslut. En ovanlig åtgärd, som innebär att tolv domare, istället för det vanliga antalet tre, behandlar frågan. Det resulterade i att en majoritet av domarna vek sig för det politiska trycket, och i augusti 2006 krystade fram att Miami som rättegångsplats fungerat väl – enligt domstolens nya sätt att se på saken. Mot detta beslut inlämnade minoriteten en 53-sidig kraftfull reservation.

De Fem arbetade under 90-talet med att bevaka högerextremistiska exilkubanska organisationer i Miami. Det akuta motivet var den våg av terroristattentat som riktats mot turistanläggningar på Kuba sedan början av 90-talet. Ledande finansärer, propagandister och organisatörer för den i Miami baserade högerextremistiska terrorismen är sedan länge intimt sammanvinnade med Bushklanen, och många av de ledande terroristerna har utbildats och använts av CIA - något som pågått i snart ett halvt sekel. Denna "förståelse" för den exilkubanska högerextremismen - ofta utsträckt till direkt stöd - som också funnits inom FBI, var bakgrunden till att De Fem inte kunde informera USA:s myndigheter om sitt uppdrag

Underlåtenheten att anmäla sina arbetsuppgifter blev en av åtalspunkterna. Till detta fogades anklagelser om falska identitetshandlingar och fabricerade påståenden om "konspiration i syfte att begå spioneri". Ovanpå lades en absurd anklagelse riktad mot en av De Fem, Gerardo Hernández, för "konspiration till mord". Den utgick från Kubas nedskjutning den 24 februari 1996 av två Cessnaplan under befäl av José Basulto – en meriterad terrorist som hade varnats för konsekvenserna av hans piratflygningar över kubanskt territorium.

Några som helst bevis för att De Fem ägnat sig åt spioneri fanns inte. Inte heller bevis på förberedelse till spioneri –

Minnesdagen av Moncada-attacken 26 juli ingick i år i en Latinamerikansk dag på Sergels Torg. Dit kom De Fem-cyklisterna efter sin lång tur genom Sverige, och mottog folkets jubel.

"konspiration". Men liksom den absurda mordanklagelsen syftade spionerifokuseringen till att dölja den faktiska bakgrunden och till att piska upp stämningen i Miami. En jurymedlem som röstat för frikännande av "spionerna" skulle ha haft all anledning att frukta för följderna. Den mäktiga exilkubanska extremismens våld har många gånger drabbat Miami som vågat förorda sans och normalisering av relationerna till Kuba.

Fallets uppenbara karaktär av politiskt grundat justitiemord beskrevs förra året i en artikel med orden: En sorgens dag i den amerikanska rättvisans historia: Rättegången mot de fem kubanerna. Omdömet är formulerat av Wayne S. Smith, före detta chef för USA:s diplomatiska beskickning på Kuba - en post som han lämnade i protest mot Reagan-administrationens uppbackning av högerterrorismen.

Under det seminarium som anordnades i Atlanta i anslutningen till hearingen menade W. Ramsey Clark, före detta justitieminister i USA, att De Fem gjorde det som vi skulle ha velat, och att de snarast bör få möjlighet att återvända till Kuba. Och, tillade han, om de kan tänka sig att åter besöka USA så skulle det vara tacknämligt om de kunde bidra till kampen mot terrorismens organisatörer.

Samma fördomsfrihet, rättvisepatos och civilkurage visade också Stanley F. Birch och Phyllis A. Kravitch, som ingick i den domarepanel som 2005 beordrade en ny rätte-

Tomas Widén talade för De Fem, flankerad av medcyklisterna Wilton Stevan, Roger Huerta och Jan Bergsten.

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke-kommersiell - Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För kopia av denna licens se <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/>. Det har publicerats i www.globalarkivet.se

gång, och som författade den kraftfulla reservationen mot den anpassliga domen från 2006. Som tredje domare i den nuvarande panelen har utsetts William H Pryor, så mörkblå att Demokratiska Partiet lade ner stor energi på att försöka stoppa hans utnämning.

Dessa tre domare har nu att ta ställning till alla de överklagade åtalspunkterna samt vad gäller rättegångsfel: med undantag av frågan om rättegångsort, som avgjordes till åklagarnas fördel genom den politiskt lyhörda domen 2006.

Vid avslutningen av hearingen, där försvaret och åklagarsidan fick 30 minuter var på sig att framföra sina argument och dessutom fick svara på frågor som domarna ställde, förmodade Stanley Birch att utslaget skulle dröja några månader. Han sa också att domarna är medvetna om att det i det här fallet finns ”starka känslor på båda sidor”.

Försvaret andades försiktig optimism efter hearingen. Försvarets mest namnkunniga företrädare, *Leonard Weinglass*, sa sig tro att domarna ”kommer att fatta rätt beslut”. Och tillade: ”Jag är mycket hoppfull och optimistisk”.

De noterade att domarna Birch och Kravitch ansatte åklagarsidans *Caroline Heck Miller* hårt. Vid ett tillfälle blev hon helt svarslös – det gällde bevisningen mot Gerardo Hernández i fråga om mordåtalet, där domarna ifrågasatte både om det handlade om mord och Hernández’ delaktighet överhuvudtaget i händelseförloppet – och Phyllis Kravitch fann det ”bekymmersamt” att åklagarna gjorde sig skyldiga till 28 fall av fastslagna fel i slutpläderingen inför juryn. Det handlade om åklagarnas hets på temat ”de kom till USA för att förstöra vårt land”. Heck Miller upplevde uppenbarligen en sådan press att hon återföll i oförblommerad McCarthyism. Med en svepande gest mot en trave dokument framför sig uppmanade hon domarna att sätta sig in i bevismaterialet, som, enligt henne, avslöjade de fems ”hat mot USA”.

Den internationellt kände chilenske juristen *Juan Guzmán*, bland annat åklagare mot förre diktatorn Augusto Pinochet, påpekade vid det efterföljande seminariet att Heck Millers formulering, vars implicita mening var att Birch och Kravitch måste drivas på för att göra sitt jobb, var synnerligen anmärkningsvärd. Guzmán tyckte också att den enda rimliga konsekvensen med tanke på frånvaron av bevis och begångna rättegångsfel måste bli att De Fem frigges.

Samordnaren för USA-kampanjen för frihet för De Fem, *Gloria La Riva*, underströk att arbetet inte får mattas. Det är ju så att även om den sittande panelen kommer med ett beslut om att beordra en ny rättegång eller underkänner åtalet gällande konspiration till spioneri och mord, så är det mer än troligt att justitiedepartementet och åklagarna kommer att reagera på samma sätt som de gjorde 2005. Då gick de emot en enig domarepanel. Denna gång finns det all anledning att förmoda att ett eventuellt positivt utslag kommer att vila på röstsiffrorna 2 mot 1.

Den starka internationella uppslutningen vid den nu genomförda hearingen var mycket positiv. Framöver måste rörelsen för rättvisa för De Fem bygga vidare på denna erfarenhet.

Om de falska anklagelserna har Svensk-Kubanska Föreningen skrivit i en särskild broschyr, och mer detaljerad information finns också på bland andra hemsidorna

CYKLA FÖR DE FEM

Den fjärde juli i sommar startade en cykelaktion till stöd för De Fem kubaner som suttit orättvist fängslade i USA i snart tio år. Aktionen arrangerades av Svensk-Kubanska föreningen och Kommittén Frige De Fem, och planen var att via ett antal orter ta sig på cykel från Göteborg till Stockholm. På så sätt hoppades man kunna få ut information och knyta kontakter bland människor också på orter där fallet inte uppmärksammats. Cykelturen påbörjades med ett lyckat avstampsmöte den fjärde juli i Göteborg. De två cyklisterna Wilton Stevan och Tomas Widén var med redan från startskottet. Innan de nådde fram till Stockholm hade de passerat många orter och haft möten i Alingsås, Vara, Skara, Tiveden, Hallsberg, Örebro, Arboga, Köping, Västerås, Eskilstuna, Flen, Gnesta, Södertälje och Fittja. Där hölls apellmöten, flygbladsutdelning, och i vissa fall offentliga informations- och diskussionsmöten. Aktionen avslutades på Sergelstorg den 21:a juli i samband med 26-julifirandet och RESOCAL:s möte ”Latinamerika - en kontinent som reser sig mot USA-imperialismen”. De totalt nio cyklisterna – förutom Wilton Stevan, och Tomas Widén deltog också Roger Huerta, Jan Bergsten, Karin Stenvall, Regina Muñoz, Elisabeth Wollart, Anita Salvén och Filip Tedelund - blev varmt mottagna på Sergels Torg och Tomas Widén höll ett engagerande tal om de Fem och om terrorism riktad mot Kuba. Sex tidningar rapporterade om aktionen; Eskilstunas lokaltidning Folket, Nya Lidköpings-Tidningen, Nerikes Allehanda, Alingsås tidning, Proletären och Internationalen. Aktionen blev också uppmärksammas av Radio Mundo Latino, Radio Bahia och Radio Amanda, samt TV-stationen Europa Latina.

www.freethefive.org, www.antiterroristas.cu, www.svensk-kubanska.se och www.frigedefem.se.

På sidan www.freethefive.org finns också en mängd juridiska dokument; bland andra försvarets och åklagarsidans inlägg under överklagandeprocessen.

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke-kommersiell - Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För kopia av denna licens se <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/>. Det har publicerats i www.globalkarkivet.se